

Zelo grobe ali dekorativno in barvno dobre stenske slike na slavaloku spredaj iz 1.pol. pri sredi 16.stol.

Originalen križev pot prepeljan iz sv. Jurija pri Grosupliem kot zastarel. Podpis na 14.postaji:

Casp. Götzl pinxit 1842.Postaje: 1. Jezus na Oljski gori , 2. Judov poljub in scena Malhova, 3.

in Ecce homo vel duhoven si raztrga obleko, 4.Križaj ga!, 5.Bi-

čanje, 6.s trnjem kronanje , 7.Pilat si umiva roke, Jezusa odvedo, 8. Jezus križ nese, 9.pade

pod križem in sreča žene, 10. pribijajo ga in dvigajo križe, 11. na križu in goba z žolčem, 12.

Longin prebada desno stran, 13. snemanje s križa, 14.v duplini ga polagajo v grob.

Široko epsko.Layerjeva kompozicija in kolorit, sicer pa Layerjeva tehnika moč-

no reducirana v smislu rokodelskega.

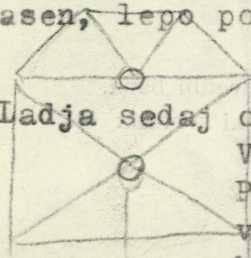
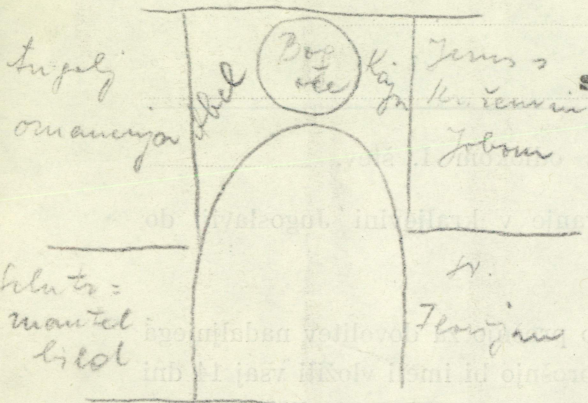
Arasen, lepo polihromiran vel.oltar srede 17.stol.

Stele, XVII, 6.11.1922, str.10' - 11.

Ladja sedaj obokana, a od višine sedanjih oken vidno povišana.

V juž.steni eno zazidano romansko okno.

Prezbiterij ima isto širino kot ladja je 3strano zaključen in verjetno kasnejši prizidek. Zelo šilast prerez oboka, ki je kombiniran v obokih na način zaokroženega prostora.

Zelo enostavne geom. konzole. Nebramo no ven stoječa z enostavnim porezanim profilom.

Sklepniki gladki, okrogli - zelo zgodnjegotski.

Ladja je imela prvotno raven strop.

Udkopala sva deloma zazidano okno v zap. polovici južne ladje. Bilo je prav pod vrhom stene. Je lijakasto zarezano, polkrožno, izvršeno v ometu in poslikano. Drugo okno je bilo verjetno namesto sedanjega 4oglatega. Verjetno ~~am~~ lahko sklepamo na polkrožno apsido.

Stele, CXXI, 16.9.1954, str.41-41:

Weithin ist der dreithürmige Bau mit seinem St. Nicolaus - Kirchlein sichtbar. Freilich wohl hat die Anlage vier Jahrhunderten widerstanden, gegenwärtig nehmen aber die Schäden so gewaltig zu, dass jetzt schlimmer Verfall droht. Die Umfansmauern des Gebäudes sind dachlos, die Ziegeldachung des Thurmes ist lückenhaft. Die Umfassungsmauer ist noch bis 6 bis 8 m hoch, die Schiessscharten sind meist gut erhalten. Die Kirche steht in dem Hofraume. Die Erhaltung des Tabors wäre sehr wünschenswerth.

MDZK: št.21,1.1895, str.261: Notizen

N.F.

Podružnica sv. Nikolaja na Tabru v šentjurijski fari pri Smarju se sme
prištevati med najstarejše cerkve na Kranjskem. Zidana je, predvsem prez-
biterij, v getskem slogu. Okrog cerkve je več metrov visok zid s strelnimi
linami. Od branilnih stolpov je eden še dobro ohranjen in služi sedaj
za stanovanje tankaženjenu cerkovniku. Pred nedavnim je bil nekaj nižje od
sedanjega zidu še eden zid. Sedaj je popolnoma porušen, le nekaj ostankov se
še vidi. Prezbitrij je bil slikan, sedaj je prebeljen. Skoda, da ni mogo-
če beleža odstraniti in tako stare slike obeledaniti. Med drugimi stari-
nami hrani ta podružnica tudi star getski kelih, (glej slike na str. 253)
Kelih je 19,5 cm visok. Kupa je srebrna in porlačena, a zelo tenka, kakor
papir; druga je iz bolj navadne kovine. Na šesterolistnem, ne ravno bogato
profiliranem pedstavku se vzdiguje steblo, katerega ploskve so ozaljšane
s cizeliranimi getskimi okraski. Ti okraski segajo do prvega, jako lično
izdelanega vozla. Nad tem je vrezano v latinakimi majuskuli ime "Maria".
Od tu navzgor proti kupi leži na nekaterih plosčicah zelo velik vzel.
(Nodus). Ozaljšan je z vzbokajenimi lilijami in vmes pletenimi peresi.
Med vozlom in kupo je na deblu vrezano ime "Jezus". Od tu se vzdiguje glad-
ka, neokrašena kupa. Če sedinor po okrasih na stebelu ter po majhni posta-
vi keliha, in glede na to, da kelih ni imel še pred kratkim običajne na-
kupo privarjene, spodaj na stojalu pa z vijakom pritrjene zice (posamezni
deli keliha so bili skupaj zbiti v žebli), cenimo starost opisanega keli-
ha na 400 let.

S. - Mali zapiski, Star getski kelih, IMK III., 1893, str. 253.

Vrhu taberskega griča stoji mala cerkev sv. Nikolaja. Kakor vse kaže, je stala prej, kakor tabor ali utrdba. Zidana je v getskem slogu. Prezbiterij ima zvezdnat obok in mala, ozka, šilasteebokana okna. Ladja je imela š pred nekaj desetletji lesen kas-tiran strop, katerega sedaj nadomestuje sveden obok. Cerkev ima spredaj stolp vreden v cerkev. K stelpu vodi več kamnitih stopnic. Nekdaj je bila cerkev znotraj slikana, a je bila vsa slikarija večkrat prebeljena in razse sedaj le tam, kjer se belež lušči. Posebnosti na njej ni, razen enega renesančnega oltarja iz konca 17. stoletja in pa star getski kelin. Zakristija je bila cerkvi prizidana, kakor kaže letnica na zunanjem zidu, leta 1702. Zvenik je bil popravljen in na novo prekrit l. 1886, ter ima tri zvenove: veliki je bil prelit l. 1886., srednji z napisom: "Opus Josephi Samassa, Labaci 1730" in mali z napisom "Opus Josephi Samassa, Labaci 1730, Franz Carol Graf v. Liedtkeberg". Kupil je namreč ta zven neki šentjurijski posestnik od praperške graščice in ga pedaril cerkvi. Omenjan naj le še, da je cerkev obrajena od severa proti jugu ter da zunaj le slabe ometana, in da zlasti zvenik kaže v spodnjem delu nekaj razdrepane zidevje.

Okrog cerkve je postavljen v nepravilnem četverekotniku od 3.5m do 5m višek in povprečne 80cm debel zid. Na treh kotih tega četverekotnika stojijo stelpi. Eden ten kotov ima stelpa, pač pa je znotraj zidu neka vetlina, prejkone skrije izhed, ki pa je sedaj zasut. Večji okregli stelp je na severovzhodni strani in služi za stanevanje cerkevniku. "Jegov obseg meri s edaj od enega kota zidu do drugega 14m. Ta stelp ima dve nadstropji, spodnje je sedaj nlev, zgornje pa stanevanje. Krit je z opeke. Drugi, tudi z opeke kriti stelp, je na voglu severovzhodne strani in je nekelike manjši od prejšnjega. V obsegu meri spredaj 11m. Sedaj služi za steljniak. Tretji stelp je četverekoten, a mu je zunanja doljša stran zakrežena. Sedaj je v njem vednjak (kapnica). V stelpin, kakor tudi v zidevih med njimi se napravljene zunaj ozke, anotraj široke strelne line. Ena v velikem stelpu je večja, najbrže za top. Nad strelnimi linami in pod njimi se narejene na notranji strani zidu okreg-

-le luknje, v katere so bili vtaknjeni debeli drogevi, ki so nosili lesen oder v dve nadstropji za strelce in brambovce. Deloma je bil ta oder tudi za strehe ljudem, ki so se ob času turške sile tukaj umaknili in iskali zavetja. Pred nekaj leti je bil ta obrambeni zid visok še 6m in je presegal cerkev, tako, da se razen zvonika ni nič videlo izven njega; pozneje so ga za en meter znižali. Krit pa je še sedaj deloma z opeke.

Cerkev in tabor krog nje sta zidana iz domačega kamna. Ometa pri taboru ni nikakega, ne zunaj ne znotraj, pač pa so kamni zvezani z dobre malte, več metrov od sedanjega zidu proč se pozna še na nekaterih nestih drug zid, ki je postavljen okrog tabora. Med tem in sedanjim zidom se nahaja mnogo črepih razbitih posod. Vse te črepinje so črnkaste barve, vnes pa se dobe tudi rumenkaste, ki pa so videti starejše kot črne. Najbrž so se ljudje v začetku, ko so prihrumeli Turki, naselili med prvim in drugim zidom ter tja znesli svoje posode, a ko je bila sila velika, so se umaknili v notranje obzidje. V naglici so pustili posode zunaj sedanjega obzidja.

Rumenkaste črepinje so redkejše in tudi brez dvoma starejše in kažejo na predzgodovinsko naselbino.

Taber ima samo ena vrata. Pet do vrat drži mimo velikega stolpa in je kamnita, pa tudi ozka in strma. Nad vrati je pokrita lopa in na vsaki strani vrat ni-
-li iz zidu zgoraj pleščat, spodaj pa zakrožen močan kamen, ki je kdaj služil, vraten, ki se se dvigala in spuščala na verigah ter tako bila deloma tudi za most. Sedanja vrata so na dva stečaja.

Opisani tabor se danes na splošno imenuje le Taber. Prej so rekli hribu Laemberk. Tako se imenuje že v inventarju l. 1526 cerkev "Sandt Nicolaw zw Laßenn-Werck". Cerkev je verjetno starejša kot tabor krog nje.. Na Kranjskem so začeli graditi tabore po l. 1471., ko so Turki prodrli do Iga in Preserja ter požgali stiški samostan in mnogo vasi. Verjetno tabor še ni stal pred 1526, ker ga ne najdemo zabeleženega v inventarju iz tega leta, v katerem so bile zapisane

zlate, srebrne in medene posode cerkva. Pač pa je v inventarju zapisan srebrn kelih taborske cerkve, kar priča, da je takrat cerkev že stala. Gotove je bilo cerkveno poslopje isto, kot še sedaj stoji. (glej slike na str. 159) — tle-
ris cerkve in zunanjščina.

M. S.: Tabor v šentjurijski fari pri Grosupljem, IMK IV., 1894., str. 156, 161.

Zgodovinar Podlogar trdi, da bil sv. Jurij prej na Taboru, potem šele v ž. c. spodaj. (28)

Ladja imela prej lesen, kasetiran strop. Slikar Sternen obnovil staro slikarijo. Star gotski kelih. (67)

Janez Jereb, Kronika farske škofije pri Turjaku, 1. knj. ~~str. 156~~ do 1900

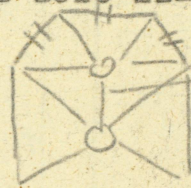
Izredno dobro ohranjena, suha. Prezbitერიj zelo zgodnjegotski z zelo iz-
topajočimi rebri, enostavnega pravokotnega prereza z obojestranskim prerezom.

Konzole enostavne geometrične, srednji dve prišiljeni za
obe rebri

okrogla sklepniška, roje zelo ozkih šilastih oken
brez krogovičja. a zaključni steni napis: Ecclesia haec
restaurata anno Dni 1897 Mathiae Sitar parcho, Matthaeo Sternen
pictore.

Skromna dekoracija sten, spod zastor, nad njim stena razdeljena na kvadre,
rebra belo razdeljena na kvadre. V kaprah na vrhu renesančni rastlinski za-
vojast ornament. Slavolok ornamentalno poslikan v nazarenskem duhu.
Darovanje Izaka po Abrahamu, prerok Mal., ime Jezus, prerok Daniel, Melki-
zedekova daritev.

Slikarija krovaškega malarja na prednji steni slavoloka močno retuširana.

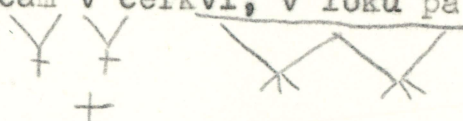
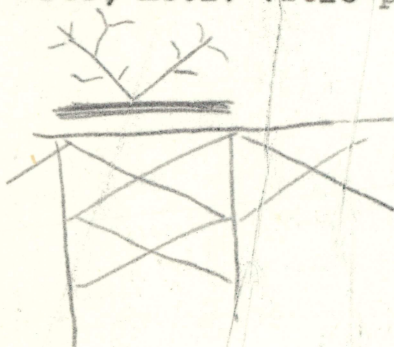

Sveti Florijan je od kolen dbi nanovi naslikan, ker je omet odpadel. Zelo dobroa je glava sv. Florijana, ki kaže sorostvo s maršičkimi figurami. Ladja je imela prvotno lesen strop, višina se vidi na slavoloku s patroniranim pasom nad Bogom očetom, angela nad te je delal Sternen. Slikarije v slavoloku so zgodnja Sternenova dela. V južni steni ladja zunaj je polodkrto romansko okno z ornamentalno poslikavo.

Na obeh stenah ladje pod beležem povsod sledovi dekorativne slikarije v glavnem novejšega časa, v kotih(zap.) pod korom ostanki romanske slikarije, dekorativno na belež rudeča barva močne črte: največ odkrito pod korom v sev. za zap. oglu, spod mreža nad njo rastlinski motiv veje s stiliziranimi listi podobne stilizacije kot v bistriškem rokopisu iz 1347(V NUKU) Temu času odgovarja tudi ta.

Zelo zanimiv križev pot iz okr. 1800, Janzenistovskega mnogofiguralnega tipa s slovanskimi bohoričičevimi podpisi.

Poslikava okna zunaj je enaka slikariji pod korom. Na belež močne rodeče črte, motiv vitic podobno viticam v cerkvi, v loku pa križci.

Stele, XXIA, 1963, str. 6-7'